Національна академія наук України

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ХАРЧОВОЇ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ГЕНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України»
протокол № 16 від «27» жовтня 2026 р.

наказ № 68 від «27» жовтня 2026 р.

ПОРЯДОК
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державній установі «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»

Погоджено з Радою молодих вчених ДУ «ІХБГ НАН України» протокол № 7 від «26» жовтня 2026 р.

Київ -2026

1. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук (далі - здобувачі).

2. У тексті цього Порядку всі поняття вживаються у значенні відповідно до законодавства України.

3. Цей Порядок розроблено відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність»;
- Постанов Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами, від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» із змінами;
- розпоряджень Президії Національної академії наук України від 25.04.2016 р. № 259 «Про діяльність наукових установ Національної академії наук України щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти», від 17.04.2025 р. № 207 «Про затвердження порядків підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії з окремих навчальних дисциплін»;
- Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266, від 07 липня 2021 року № 762, від 30 серпня 2024 р. № 1021;
- внутрішніх законодавчих актів провадження освітньої діяльності Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» (далі - ДУ «ІХБГ НАН України»).

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:
- в аспірантурі ДУ «ІХБГ НАН України» за очною (денною, вечірньою) або заочною формою здобуття вищої освіти;
- поза аспірантурою у ДУ «ІХБГ НАН України».

Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук здійснюється:
- в докторантурі закладу за очною (денною) формою підготовки;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі - два роки.

Для врегулювання відносин між здобувачем та закладом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

5. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у комунальних закладах (регіональне замовлення);

- за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або здобувачів наукового ступеня доктора наук).

6. Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється ДУ «ІХБГ НАН України» на підставі отриманої ліцензії. Якщо окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом, під час ліцензування освітньої діяльності ДУ «ІХБГ НАН України» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та під час акредитації відповідної освітньо-наукової програми враховуються показники спільного наукового потенціалу двох закладів (зокрема показники кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення). До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою здобуття освіти.

Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальністю Е1 Біологія та біохімія розподіляється на конкурсній основі.

7. Для координації діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів, з метою науково-методичного забезпечення у ДУ «ІХБГ НАН України» може утворюватися структурний підрозділ, до повноважень якого віднесено забезпечення діяльності аспірантури та/або докторантури.

2. Права та обов’язки здобувачів

8. Здобувачі виконують обов’язки та користуються правами, що визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність», а також можуть мати:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у ДУ «ІХБГ НАН України», бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника/керівників);
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

9. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов’язані:

- дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у галузі Е Природничі науки, математика та статистика, встановлених ДУ «ІХБГ НАН України» та НАН України;
- виконувати індивідуальний навчальний план;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні відділу чи вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України»;
- підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді - у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

10. Покладення ДУ «ІХБГ НАН України» на здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням освітньо-наукової програми або підготовкою в докторантурі, забороняється.

11. Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

12. Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відраховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом закладу про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки.

13. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

3. Процедура та умови вступу до аспірантури

14. Вступ до ДУ «ІХБГ НАН України» з метою підготовки в аспірантурі здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та правил прийому ДУ «ІХБГ НАН України», затверджених вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України».

Наведення у правилах прийому інформації про акредитацію/неакредитацію освітньо-наукової програми є обов'язковим. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовану освітньо-наукову програму.

15. Для участі у проходженні вступних випробувань особа подає всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до ДУ «ІХБГ НАН України» у строки, визначені такими правилами прийому.

16. Особа, яка подає для вступу до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі диплом, що є еквівалентним диплому магістра і виданий іноземним закладом вищої освіти, проходить вступні випробування нарівні з іншими особами.

Визнання диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства протягом чотирьох місяців після зарахування вступника.

17. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами:

- єдиного вступного іспиту, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;
- вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в правилах прийому до ДУ «ІХБГ НАН України».

Відповідно до правил прийому до ДУ «ІХБГ НАН України» особам, які вступають до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі із спеціальності, віднесеної до іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до ДУ «ІХБГ НАН України» протягом одного календарного року.

18. Вступні випробування до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі проводяться екзаменаційною комісією, склад якої формується та затверджується у порядку, визначеному ДУ «ІХБГ НАН України».

За результатами проведення вступних випробувань до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому.

Наказ директора ДУ «ІХБГ НАН України» про зарахування до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі, прийнятий на підставі рішення приймальної комісії, оприлюднюється в установленому порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

19. Аспіранту протягом місяця з дати наказу директора ДУ «ІХБГ НАН України» про зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» за належне та своєчасне виконання обов’язків наукового керівника.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах основного навантаження - для наукових працівників.

Рішенням вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України» аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

Науковий керівник, в дисертації аспіранта якого виявлено факт наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, позбавляється права бути науковим керівником на строк від одного до трьох років.

20. З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача заклад змінює наукового керівника, зокрема у разі:

- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 19 цього Порядку;
- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

За вчинення академічного саботажу (затягування або відмова у наданні/несвоєчасне надання висновку наукового керівника без поважної причини або з підстав, не пов'язаних з оцінкою роботи здобувача), за схиляння до порушення академічної доброчесності до наукового керівника застосовуються санкції, визначені Положенням про академічну доброчесність, Порядком розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання у ДУ «ІХБГ НАН України» відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про академічну доброчесність». Повідомлення уповноваженого органу (комісії з академічної доброчесності та етики у ДУ «ІХБГ НАН України» розглядаються у порядку та у строки відповідно до статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

21. Освітньо-наукова програма, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії, складається з освітньої та наукової складових.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та містить інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30-60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України»

протягом двох місяців з дня зарахування особи до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25% кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС. Аспірант може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Вивчення аспірантами освітніх компонентів може здійснюватися на базі ДУ «ІХБГ НАН України», до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших закладів.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення ДУ «ІХБГ НАН України» рішення про відрахування аспіранта.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджуються здобувачем з його науковим керівником (керівниками) і після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією затверджуються вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення відділом.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

22. ДУ «ІХБГ НАН України» в установленому порядку може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

23. Аспіранти можуть бути переведені до іншого закладу, у тому числі якщо ДУ «ІХБГ НАН України» не має акредитованої освітньо-наукової програми, або в межах ДУ «ІХБГ НАН України»:

1) на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються у закладі за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

2) на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються у закладі за державним або регіональним замовленням.

Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу закладу.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

24. Якщо ДУ «ІХБГ НАН України» не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або у ДУ «ІХБГ НАН України» закінчився строк дії сертифіката про акредитацію програми, здобувач переводиться до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

Для цього здобувач подає на ім'я директора ДУ «ІХБГ НАН України» заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається ДУ «ІХБГ НАН України» протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до керівника того закладу, до якого він переводиться. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається закладом, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник закладу, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до ДУ «ІХБГ НАН України», де він навчався раніше, надсилає запит щодо передачі його особової справи.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;
- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;
- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

Директор ДУ «ІХБГ НАН України», отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У ДУ «ІХБГ НАН України» залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

25. Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

2) звертається до структурного підрозділу закладу, що забезпечує виконання відповідної освітньо-наукової програми та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

Вимоги до наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, встановлюються відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

Для наукових публікацій, опублікованих іншими ніж англійська іноземними мовами, структурний підрозділ своїм рішенням може зобов'язати здобувача надати перелік ключових слів та переклад державною мовою.

26. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні відділу ДУ «ІХБГ НАН України», що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні відділу. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до відділу ДУ «ІХБГ НАН України» не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в ДУ «ІХБГ НАН України» для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

За вчинення академічного саботажу (затягування або відмова у наданні/несвоєчасне надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів

дисертації без поважної причини або з підстав, не пов'язаних з оцінкою наукової якості дисертації здобувача), за схиляння до порушення академічної доброчесності до працівників відділу ДУ «ІХБГ НАН України», що забезпечує виконання відповідної освітньо-наукової програми та здійснює підготовку здобувача, застосовуються санкції, визначені визначені Положенням про академічну доброчесність, Порядком розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання у ДУ «ІХБГ НАН України» відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про академічну доброчесність». Повідомлення уповноваженого органу (комісії з академічної доброчесності та етики у ДУ «ІХБГ НАН України» розглядаються у порядку та у строки відповідно до статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

27. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України» з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України» та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

28. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

29. Особа, яка була відрахована із ДУ «ІХБГ НАН України» у зв'язку із завершенням навчання за освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до ДУ «ІХБГ НАН України» повторно.

Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувач, який був відрахований із ДУ «ІХБГ НАН України» до завершення навчання за освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між ДУ «ІХБГ НАН України» та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв'язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання у цьому закладі на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

30. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи ДУ «ІХБГ НАН України», мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії у ДУ «ІХБГ НАН України» поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти ДУ «ІХБГ НАН України» і триває чотири роки.

31. Особа подає до ДУ «ІХБГ НАН України» заяву про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

32. Після зарахування ДУ «ІХБГ НАН України» особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом директора ДУ «ІХБГ НАН України» призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових працівників ДУ «ІХБГ НАН України» з науковим ступенем згідно з вимогами пункту 19 цього Порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

33. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми ДУ «ІХБГ НАН України» закладу згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою із ДУ «ІХБГ НАН України».

34. У разі звільнення з роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою ДУ «ІХБГ НАН України» відраховує таку особу. Особа може продовжити підготовку поза аспірантурою у закладі, до якого вона прийнята на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за основним місцем роботи), із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

35. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 26-27 цього Порядку.

За вчинення академічного саботажу (затягування або відмова у наданні/несвоєчасне надання висновку наукового керівника без поважної причини або з підстав, не пов’язаних з оцінкою роботи здобувача), за схиляння до порушення академічної доброчесності до наукового керівника застосовуються санкції, визначені Положенням про академічну доброчесність, Порядком розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання у ДУ «ІХБГ НАН України» відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про академічну доброчесність». Повідомлення уповноваженого органу (комісії з академічної доброчесності та етики у ДУ «ІХБГ НАН України» розглядаються у порядку та у строки відповідно до статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

36. Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Відкриття докторантури. Вступ до докторантури. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі

37. ДУ «ІХБГ НАН України» здійснює підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

38. Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю біологічні науки відкривається за рішенням вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України», що затверджується наказом директора ДУ «ІХБГ НАН України», за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

- документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);
- наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п’ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п’ять років;

участь особи у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;
- атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

39. Прийом до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю відповідно до вимог цього Порядку та правил прийому до ДУ «ІХБГ НАН України», якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галуззю біологічні науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

40. Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

41. Для підготовки в докторантурі до ДУ «ІХБГ НАН України» вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової

доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

42. Перелік документів, що подаються для вступу до ДУ «ІХБГ НАН України» з метою підготовки в докторантурі, повинен включати розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді). Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду до відповідного відділу, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України». У разі позитивного висновку відповідний відділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа наукових працівників, які мають трудові відносини із ДУ «ІХБГ НАН України», науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 38 цього Порядку.

Якщо вступник є іноземцем, заклад проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі.

43. Вчена рада ДУ «ІХБГ НАН України» на черговому засіданні розглядає висновки відповідного відділу щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах основного навантаження.

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» після обговорення відділом.

44. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

45. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» рішення про відрахування докторанта.

46. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі розподіляється на конкурсній основі між науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства.

47. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (відповідного відділу).

За вчинення академічного саботажу (затягування або відмова у наданні/несвоєчасне надання висновку наукового консультанта без поважної причини або з підстав, не пов'язаних з оцінкою наукових досягнень здобувача), за схиляння до порушення академічної доброчесності до наукового консультанта застосовуються санкції, визначені Положенням про академічну доброчесність, Порядком розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання у ДУ «ІХБГ НАН України» відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про академічну доброчесність». Повідомлення уповноваженого органу (комісії з академічної доброчесності та етики у ДУ «ІХБГ НАН України» розглядаються у порядку та у строки відповідно до статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук ДУ «ІХБГ НАН України» здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до ДУ «ІХБГ НАН України» для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

48. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

49. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;
- мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напряму, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Керівництво підготовкою здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

50. Освітня діяльність ДУ «ІХБГ НАН України» регламентується основними законодавчими документами держави у сфері вищої освіти і підготовки наукових кадрів, відповідними Положеннями ДУ «ІХБГ НАН України».

51. Щорічно для вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України» надається:
- звіт про освітню діяльність ДУ «ІХБГ НАН України»:
- розробку, оновлення, доповнення нормативно-правової бази освітньої діяльності Інституту.

Прикінцеві положення

Порядок затверджується вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» і набуває чинності з моменту його затвердження.

Порядок оприлюднюється на сайті ДУ «ІХБГ НАН України». Пропозиції щодо внесення змін і доповнень до затвердженого Порядку мають право вносити наукові, науково-педагогічні працівники, здобувачі освіти, стейкхолдери. Отримані пропозиції аналізуються, структуруються та виносяться на розгляд вченої ради ДУ «ІХБГ НАН України». Після їх обговорення та схвалення вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України» затверджується нова редакція Порядку. З моменту вступу в дію нової редакції Порядку попередній втрачає чинність.